לאחר ג' אין צריכה להמתין ג' חדשים הוי

הג' חדשים שאמרו משעת מיתת הבעל ולא

משעת חליצת היבם מ"ש מגם יידרב אמר

משעת נתינה ושמואל אמר "משעת כתיבה

אמר רבא ק"ו יאיסור כרת התרת איסור לאו

לא כ"ש: וכן שאר כל הנשים: בשלמא

יבמה כדאמרן אלא שאר כל הנשים אמאי אמר ירב נחמן אמר שמואל משום דאמר

קרא ולהיות לך לאלהים ולזרעך אחריך

להבחין בין זרעו של ראשון לזרעו של שני ב'להבחין

מתיב רבא לפיכך סיגר וגיורת צריכין

להמתין ג' חדשים הכא מאי להבחין איכא

יה"נ איכא להבחין בין זרע שנזרע בקדושה

לזרע שלא נזרע בקדושה רבא אמר גזירה

שמא ישא את אחותו מאביו וייבם אשת

אחיו מאמו ויוציא את אמו לשוק ויפטור

את יבמתו לשוק מתיב רב חנניה בכולן אני

קורא בהן משום תקנת ערוה וכאן משום

תקנת ולד ואם איתא כולהו משום תקנת

ערוה האי משום תקנת ולד דלא לפגע בהו

ערוה בשלמא תמתין ב' חדשים ותנשא לא

דהיינו ספיקא אי בר תשעה לקמא אי בר

שבעה לבתרא אלא תמתין חדש אחד

ותנשא ואי לשבעה ילדה האי בר שבעה

לבתרא הוא ואי לתמניא ילדה האי בר

תשעה לקמא הוא אי גמי לתמניא ילדה

איכא למימר דבתרא הוא דלמא אישתהויי

אישתהא חדש אחד ואיעבר ותמתין שני

חדשים ומחצה ותנשא דאי לשבעה ילדה

האי בר שבעה לבתרא הוא ואי לשיתא

ופלגא ילדה האי בר תשעה לקמא הוא דאי

בר בתרא הוא בר שיתא ופלגא לא חיי א"נ

לשיתא ופלגא ילדה איכא למימר דבתרא

הוא ∘דאמר מר זומרא אפילו למאן דאמר

ייולדת לם' אינה יולדת למקומעין ילדה לז' יולדת למקומעין שנאמר ²ויהי לתקופות

ימים "מיעום הקופות ב' מיעום ימים ב'

ותמתין משהו ותנשא וכי מלו שלשה חדשים

לבדקה אמר רב ספרא אין בודקין את הנשואות שלא יתגנו על בעליהן ונבדקה

בהלוכה אמר רמי בר חמא אשה מחפה

עצמה כדי שיירש בנה בנכסי בעלה היכא

דקים לן דמעוברת היא תנשא אלמה תניא

סהלא ישא אדם מעוברת חברו ומינקת חברו

ואם נשא יוציא ולא יחזיר עולמית גזרה שמא

תעשה עוברה סנדל אי הכי דידיה נמי אי

תוספות ישנים

אלא שאר כל הנשים מאי טעמא. חימה אמאי

לא קאמר משום דדלמא

היא מעוברת ואמרי׳ לא

דהיינו דווקא כשהיא ודאי

מעוברת אבל כשאינה אלא

מספק אם היא מעוברת אם לאו משום לא ישא אם לאו משום לא ישא

אדם מעוברת חבירו [לח אסרינן ליה] אם לח מקרא כדמייתי: ויפמור

את יבמתו לשוק. אבל בגר וגיורת ליתנהו לכולהו

טת יכנוננו כשוק. מכנ בגר וגיורת ליתנהו לכולהו טעמי דהכא אלא משום

דשתה ייבה אשה אחיי

מאמו לפי שוה יחשוב כי

הוא מרע בקדושה וא"כ ייבס אשת אחיו המרע

בודאי בקדושה כי הוא יחשוב כי הוא אחיו מן

כאב ביכדות וכוא נזרט

בקדושה ושמא הוא אינו אלא אחיו מאמו כי שמא

מרע שלא בקדושה וסתס עובדת כוכבים זונה היא ואין לו קורבה דאבות אף

אם הגר נתגייר עם אשתו:

מם שגר מתפיר עם משמו. לפיכך גר וגיורת לריכות להמתין וכו' מכאן קשה למאי דאימא בהגדה גר

לא ישא גיורת [גזירה] שמא יחזרו לסורן דהכא

משמע דשרי: א"ג לחמנים

ילדה איכא למימר דבתרא הוא. ה"נ ה"מ למימר א"נ

לשבעה ילדה איכא למימר אימור בר תשעה לקמא הוא דשמא נחעברה חדש

אחד לפני מוחו:

שהחליצה מוכחת שלא בא עליה כדאמר בממאנת דמיאונה מוכיח עליה שהיא קטנה אבל אם מת היבם לאחר ג' לריכה להמתין משעת חלינה: לאיסור לרס. ליבם התרת לאחר ג' חדשים מיד: שלשה חדשים דיותר יבמה קרובה לביאה מארוסה דגזרינן אטו נשואה אע"ג דאמר לקמן בפ׳ ב"ש (דף קיב.)

ובפסחים פרק אלו דברים (דף עב:) יבמתו בזיו מינה אשתו לא בזיו מינה היינו לענין לאוקמי אנפשיה עד שלשים אבל לענין גורה שמא ישא אחותו כו׳ איכא למימר יבמתו קרובה לביאה טפי: מאי שנא מגם דרב אמר משעת נתינה. אע"ג דודאי לא כא עליה מקמי כתיבה דאם כן לא היה פוטרה בגט זה דהוה ליה גט ישן וטעמא מפרש בפרק שני דגיטין (דף ית. ושם) שלא יאמרו ב' נשים בחלר אחת זו אסורה וזו מותרת שהעולם סוברים שכתיבת שניהם היתה סמוך לנתינה ויצא להתיר תוך שלשה והכא גבי חלילה נמי יסברו ששתיהן סמוך למיתה חלצו ויבא להתיר תוך שלשה ומשני לאיסור כרת התרת דאם היה רוצה לייבם אחר שלשה היה מייבם לאיסור לאו לא כ"ש דהיאך אפשר לאסרה להנשא לשוק אחר חליצה שוה דומה לחוכא ואיטלולא ולא

ישמעו לנו העולם על כך: לזרעך אחריך. לקמן נפ׳ נושחין (דף ק:) דריש מהאי קרא

דאוהר ליה רחמנא לאברהם לא תינסיב עובדת כוכבים ושפחה דלה יתייחס זרעך בתרה: גר וגיורת. מכאן משמע דגר מותר בגיורת ודלא כאוסרים כשנשאה מקודם? דלא יחזרו לסורם: בכולן אני קורא בו'. איצמה לחוד קאי ונקט לשון כולן משום דאיירי בכל יבמות בין ארוסות בין נשוחות בין להתייבם חו להנשח לשוק אם חללה תוך ג' כולן לריכות להמתין שלשה חדשים:

ותמתין משהו ותנשא. לאו דוקא משהו שלריכה להמתין

שלשה ימים של קליטת הזרע: סתם מעוברת דמניקה קיימא.

רבינו שמשון זקנו של רשב"ח היה אומר דגרושה מינקת מותרת לינשה משום דלה משעבדה להניק כדאמרי' בפ' אע"פ (כתובות נט: ושם) נתגרשה אינו כופה ואין נראה לר"ת דהא למאי דהוה בעי למימר דטעמא משום סנדל או משום דיחסא לא היה חילוק בין אלמנה לגרושה וה״ה להאי טעמא דאינו חוזר בו אלא מהטעם בלבד ועוד אלמנה גופה אי אמרה איני ניזונית ואיני עושה או תבעה כתובתה לא משעבדא וכן פוסק בשאלתות דרב אחאי דלא שנא גרושה ולא שנא אלמנה:

למ"ד במוך במוך ואי למ"ד מן השמים ירחמו מן השמים ירחמו הכא נמי אי למאן דאמר במוך במוך אי למאן דאמר מן השמים ירחמו מן השמים ירחמו יאלא משום רחמה אי הכי דידיה נמי דידיה חיים עילויה הכא נמי חיים עילויה יאלא סתם מעוברת למניקה קיימא

למא

הוי. כלומר הוי לומד מכאן שלשה חדשים שאמרו כו׳: ומ"ש מגע דרכ לאחר שלשה חדשים אין צריבה להמתין. אמר ר״מ דוקא חלץ אמר משעת נחינה. ואף על גב דמשעת כחיבה לא נתייחד עמה דאם כן הוה ליה גט ישן ואפילו הכי משעת נתינה מנינן ה"נ נמני

> לאחר חלינה מיד הואיל ועברו שלשה חדשים מיום מיתה: ולורעך אחריך. שאין השכינה שורה אלא על הוודאים שזרעו מיוחס אחריו והכי נמי קיימא מכם לן בנדרים (דף כ:) וברותי המורדים והפושעים ביי אלו בני ערבוביה: גר וגיורת. גר שנתגייר ואשתו עמו לריכים להמתין ג' חדשים לפרוש זה מזה והכא מאי להבחין איכא הרי אין כאן ראשון ושני: רבא חמר שמה ישה החותו מהביו. הם נשאת תוך שלשה וילדה והוא בן ט׳ לראשון ונולד בביתו של שני וסבור שהוא בנו וישא את בת בעלה הראשון שיש לו מאשה אחרת והיא אחותו מן החב: ומייבם חשת חחיו מחמו. שחם תלד לאחרון בן אחר וישא אשה וימות בלא בנים וייבמנה זה כסבור שהוא אחיו מאביו ונמצא מייבם אשת אחיו מאמו שלא מאביו וחייב כרת: ויוציא את אמו לשוק. אם לא תלד אמו לשני וימות וכסבורים שזה בנו ותנשא אמו לשוק בלא חליצה: ויפטור את יבמתו לשוק. אם יש לו את מאביו הראשון ולא היו לו בנים ומת ואין שם אח אלא הוא והוא סבור שהוא בן האחרון ונמלאת אשת בנו של ראשון הזקוקה לו נשאת לשוק בלא חליצה. וגבי גר וגיורת לחדא מהני הוא דאיכא למיחש כגון לשמא ייבס אשת אחיו מאמו שמא מעוברת היתה וכשתלד סבורה היא שבן ז' הוא ובקדושה נזרע ותחזור ותלד בן אחריו וישא אשה וימות בלא בנים וייבם זה את אשתו דסבור שגם הוא מרע בקדושה וכיון שזה מרע שלה בקדושה וסתם עובדת כוכבים זונה היא איכא למימר שמא אינו בנו של זה ונמלא נושא אשת אחיו מאמו: בכולן אני קורא בהן. כל נשים שאסרו חכמים להנשא או להתייבם קורא אני בהן תקנת ערוה כדי שלא יבאו לידי ערוה: וכאן. בהמתנה של ג' חדשים שאסרו חכמים לשאר נשים אין כאן תקנת ערוה אלא תקנת הולד להבחין בן מי הוא: ואם איתא. דחשו חכמים לשמא ישא אחותו מן אביו הא נמי תקנת ערוה היא: דלא לפגע. ולד בערוה. אבל כל שאר הנאסרות איכא (4) תקנתא היא ובעל עלמו דלח לפגעו בערוה: הח בר ז' לבחרח הוא. דאי מקמא איעברא כשמת אישתכת דבר תמניא הוא ובר תמניא לא חיי: א"נ לחמניא ילדה כו'. תירולא הוא: אישמהי. לאחר שנשאה. וה״ה נמי דמלי לתרולי אי נמי לשבעה ילדה איכא למימר בר תשעה לקמא הוא

לאיסור לאו. לשוק לא כ״ש דמותרת

לקמן לד.גיטין יח., ב) [לקמן לד.קח:], ג) בשאלחות פ' וירא יב איתא אר"י אמר רב, ד) ועי' תוספות לעיל לה. ד"ה חודו. ב) ר"ה יא נדה לח:, ו) [נדה כז.], ז) [עמ"ש על גליון בנדה לח:], ת) [לעיל לו:] סוטה כו., ט) [עי כ"מ פ' י"א מהל' בי נשל כית פיים נוסר גירושין דין כה דהרמב"ם לא גרס אלא], י) [יחוקאל כ], ל) [בס"א: בגיות], כ], ל) [בס"ה: בגיות], () [פרשת וירה ריש סי' יז],

> תורה אור השלם וַהַקּמֹתִי אֶת בְּרִיתִי
> בִּינִי וּבֵינֶךְ וּבֵין וְדְעֲךְ אַחֲרֶיף לְּדֹרֹתָם לְבְּרִית עוֹלֶם לְהִיוֹת לְךְּ לֵאלֹהִים וּלְזַרְעָךְ לֵאלֹהִים וּלְזַרְעָךְ אַחֶרֶיף: בראשית יז ז 2. וַיְהִי לִתְקָפוֹת הַיְּמִים וַתַּהַר חַנָּה וַתַּלֶּד בַּוְ

וַתְּקְרָא אֶת שְׁמוּ שְׁמוּאֵל בִּי מֵיִי שְאַלְתִּיוּ: בַּי מֵיִי שְאַלְתִּיוּ: שמואל א א כ

הגהות הב"ח

(A) רש"י ד"ה דלא ליפגע וכו' איכא תקנת היא: (ב) ד"ה וכי מלו ג' וכו' ולבתר הכי מינכר. נ"ב ואין להקשות דלמא לא יהא ניכר נהקשות דנמה כח יהה ניכר עובר כלל לשליש כדליתה עובר כלל לשליש כדליתה לעיל דף ל"ז דליון כולם ניכר רק רובן ובשביל זה ניכר האי דלין ניכר ספק דיש ספק אם הולכין אחר רוב היולדות לעי והוה נון הראשון או אזלינן בתר רוב להניכר לשליש וזו הואיל ולא ניכר הוא מן שני א״כ ע״כ לא תנשא עכשיו [והשאר

מוסף רש"י

משעת נתינה. ג' חדשים שהאשה לריכה להמתין (גיטין יח.). אפילו למאן . דאמר. במסכת נדה (לח:). דאמר. נמססת גדה (נמ:), יולדת לט' אינה יולדת למקוטעין. אלא למדשים שלימים של שלשים יום (ר"ה יא.). לא ישא אדם מעוברת חברו ומינקת חברו. אשה שמת בעלה והיא מעוברת או מניקה, אסורה להנשא עד עשרים וארבעה חדש שכן תינוק יונק (לעיל לו:). ולא יחזיר עולמית. קנסא קנסוהו לבנן (סוטה כו.).

מעיקרא חדש אחד איעברא קודם מיתתו אלא הואיל ותירך למילתיה בחדא ואוקי דאכתי איכא ספק סגי ליה בהכי: אפילו למ"ד. במסכת נדה בפרק בנות כותים: ויהי לחקופות הימים. הרי ששה חדשים וב׳ ימים: **וחמחין משהו.** שבוע או שבועים: **וכי מלו ג' הדשים.** ליום מיתת בעלה שדרך עובר להיות ניכר ליבדקה בדדיה כדרך נשים ואי מיעברת ודאי בר קמא הוא דאי בר בתרא הוא אכתי לא הוה מינכר דלא מלו שלשה חדשים לנישואיה דחסר ליה ההוא משהו שהמתינה ואי לא מינכר ולבתר הכי מינכר (ב) ודאי בר בתרא הוא: **בהילוכה.** מוליכין אותה בעפר תיחוח אי מעוברת היא פסיעותיה ניכרות ומעמיקות יותר משאר נשים שהולד מכבידה. כך מצאתי בתשובת הגאונים: מחפה עלמה. שלא תראה מעוברת כדי שלא יבינו שבן הראשון הוא ויירש בנכסי בעלה שני: היכא דקים לן כו'. הואיל וטעם המתנה משום ולד הוא שלא יהא ספק כשאנו יודעים ודאי שהיא מעוברת מראשון תנשא. ומשני גזרה שמא מעשה כו': **דידיה נמי**. לא ישמש עם אשתו מעוברת שמא תחזור ותתעבר וידחוק אחיו וימעך צורת פניו כסנדל הזה שאין לו פורה: אי למ"ד במוך במוך. פלוגתא היא בפ"ק (לעיל דף יבי): דחסה. שממעכו בשעת חשמיש. דחסה לשון לחץ שלוחלו כדאמר לקמן (דף קג.) גבי חלילה לריך למידחסיה לכרעיה: ה"נ חיים עילויה. שאין אדם מתכוין להרוג הנפש: למניקה קיימא. כשחלד מניקחו: